

ingia kwenye kundi hilo. Haya ni mafanikio makubwa," alisema.

Rais Samia alisema pamoja na

Rais Samia alitaja hatua zilizozochukuliwa katika kuhakikisha taifa linakuza uwekezaji ni ku-

kuwekeza.

Rais Samia alisema suala la

kuagiza ifanyike kwa muda mfupi na suala la upatikanaji wa ardhi nalo liwekwe sawa.

Viongozi wakuu wastafu waki-fuatilia hotuba ya Rais, Samia Suluhu Hassan, Bungeni jijini Dodoma jana.

... Kilimo, mifugo, uvuvi kupewa kipaumbele

Na Gwamaka Alipipi, DODOMA

RAIS Samia amesema katika kipindi cha miaka mitano ijayo serikali yake itajikita katika kuinua na kuendeleza sekta za kilimo, mifugo na uvuvi. Akihutubia Bunge jijini Dodoma jana, alisema kutafanyika jitihada za kuongeza uzalishaji wa mbegu bora kwa wakulima, taasisi za kilimo kupewa mitaji ili ziweze kuzalisha mbegu bora. Serikali pia itatumia wataalamu wa ndani kuzalisha mbegu, kukuza utafiti, maafisa ugani, pamoja na kukuza mazao nje ya nchi.

Kadhalika, kukuza na kuendeleza sekta ya umwagiliaji kwa wakulima na kuanza kuchangia katika mfumo huo. Nguvu zaidi zitaelekezwa katika ujenzi wa vi-

henge na maghala ili kuzuia upotevu wa mazao. "Zaidi ya asilimia 65 ya Watanzania ni wakulima, lakini mchango katika pato la taifa ni asilimia 27 tu, bado inakabiliwa na matatizo mengi. Uzalishaji bado ni mdogo kwa mfano kwenye zao la mahindi badala ya kuzalisha tani nane kwa hekta sisi tunazalisha tani moja," alisema Rais Samia.

Alisema serikali itajielekeza katika kuimarisha Benki ya Maendeleo ya Kilimo ili iweze kutoa mikopo kwa wakulima. Pia bima ya kilimo itawekewa misingi imara.

MIFUGO

Rais Samia alisema katika miaka mitano ijayo serikali itajielekeza katika ufugaji wa kisasa, kuongeza mbegu bora, maeneo ya ufugaji kutoka hekta milioni mbili hadi

milioni sita, lengo kuu likiwa ni kupunguza ufugaji wa kuhamahama.

"Tuna mbinu ndogo za ufugaji, ng'ombe wetu wanatoa maziwa lita tatu kwa siku badala ya 20. Tunazalisha kilo 150 za nyama badala ya 500 hadi 600 kama walivyo wenzetu," alisema Rais Samia.

UVUVI

Katika kipindi cha miaka mitano ijayo, serikali itanunua meli mpya nane za uvuvi, zitakazofanya uvuvi katika bahari kuu. Kati ya meli hizo, nne zitakuwa Zanzibar na nne Tanzania Bara Rais Samia alisema kutajengwa bandari, vizimba vya uvuvi wa samaki, pamoja na viwanda vya kuchakata samaki.

MADINI

Serikali katika miaka mitano ijayo itajielekeza katika kusima-

mia sheria ya madini ya mwaka 2017, kuzuia utorohaji na kuvutia wawekezaji. Pia kutawekwa msukumo kwenye kusimamia masoko ya madini, viwanda kuwa na teknolojia bora, kuwaendeleza wachimbaji wadogo kwa kuwapa mikopo na elimu.

Kadhalika Shirika la Madini (STAMICO), lengo kuu ni kuhakikisha ifikapo mwaka 2025 sekta ya madini ichangie asilimia 10 katika pato la taifa.

Sekta ya madini mchango wake katika pato la taifa ni mdogo, mwaka 2015 ilichangia asilimia 3.4, mwaka 2019 ilichangia asilimia 5.2, mwaka 2015 makusanyo ilikuwa Sh. bilioni 168, mwaka 2020 ilikuwa Sh. bilioni 527," alisema Rais Samia.

Chita JKT kuanza ufugaji samki, kuzalisha tani 12

mbalimbali
naendeleo,"

kuwa baadhi
hukimbilia
kwa wingi
Halmashauri
ya Ulowa
mashamba
gine hupewa
igo kutokana
ulipa malipo
ema pamoja
nefanyika na
lakini bado
nanchi wawe
ne uzalendo
kwa vitendo
yao wajenge
a taarifa kila
watu ambao
ii ili waweze

kilichopo katika kijiji cha Chita wilaya ya Mlimba mkoani Morogoro kuona utekelezaji shughuli za mpango mkakati wa kilimo mifugo nauUvuvi wa jeshi hilo kwa mwaka 2020/21-2024/2025.

Alisema mradi huo utasaidia kutatua changamoto ya vifaranga kwa maana ya kujitosheleza shamba la Chita pamoja na mashamba mengine ya nje ya kikosi hicho.

Aidha licha ya mradi huo kuwa mkubwa lakini umegharimu pesa kidogo kutokana na kutumi wataalam na vijana kutoka JKT.

"Mradi huu kama ungetumia mkandarasi ulitarajiwa kugharimu sh. milioni 440,lakini kwa kutumia wataalamu wa ndani ya JKT na vijana unatarajia kugharimu sh. milioni 250," alisema Meja Baltazar.

"Tunashukuru mradi huu unaendele vizuri tunatarajia utaleta matokeo chanya kwa jamii kwa sababu unakwenda kutatua changamoto ya vifaranga vya samaki."

Naye mtaalam wa samaki Luteni Joseph Lyakurwa alisema katika kikosi hicho wamejenga tanki 27 ambayo hutumika katika kilimo cha umwagiliaji pamoja na ufugaji wa samaki.

"Hapa ni sawa na kuua ndege wawili kwa jiwe moja,maana maji yanayokwenda kwenye skimu ya umwagiliaji yanapita hapa kwenye samaki, na yanapohitajika mashambani tunayafungulia," alisema.

"Ni maji mazuri kwa mashamba kwani yana mbolea ya samaki ambayo pia itarutubisha mimea mashambani."

Alisema matanki hayo yana uwezo wa kuzalisha tani 12 za samaki aina ya sato kwa mwezi na vifaranga 200,000 ambavyo vitaondoa changamoto ya upatikanaji vifaranga bora vya mbegu za samaki.

Vile vile alisema bwawa ambalo linajengwa litakuwa kubwa kuliko mengine hapa nchini na hivyo litasaidia kuongeza upatikanaji wa samaki,kutokana na hilo bwawa hilo linakwenda kumaliza tatizo la uhaba wa vifaranga vya samaki.

Naye kijana wa kujitolea wa JKT, William Lubinza alisema amepata elimu kubwa ambapo atakaporudi uraiani ataitumia kujipatia kipato bila kutegemea ajira rasmi.

id Mkondya
ia Mkoa wa
ekiti Chama
nbo, Sophia
i Likuyuseka
imepangwa
ela. Kushoto

...to take over. Addressing the National Assembly in Dodoma yesterday, President Samia said her government was set to make country have failed to deliver, instead force most projects to stall, while those completed are not functioning. President Samia expressed her concerns that after pains-

Livestock, fishing sectors set for massive transformation

By MASATO MASATO

UNDERPERFORMING livestock and fishing sub-sectors are set for massive transformation to increase their contribution to the national economy.

President Samia Suluhu Hassan, in her maiden speech to the National Assembly, decried the minimal productivity of the livestock and fishing activities in the country, promising massive investments to improve the sub-sectors.

Despite the huge animal population, Tanzania produces over 700,000 tonnes of meat and three million litres of milk annually, contributing to 7.4 per cent of gross domestic product.

"We envisage having livestock keepers with few, but highly productive animals," charged President Samia, decrying as peanut the productivity of three litres of milk per day and 150 kilogrammes of meat that Tanzanian cattle produce.

"We envisage having livestock keepers with few, but highly productive animals," charged President Samia, decrying as peanut the productivity of three litres of milk per day and 150 kilogrammes of meat that Tanzanian cattle produce.

Through improved breeds and increased production of animal feeds to 8,000,000 tonnes from the current 900,000 tonnes, President Samia said the target to produce between 20 and 30 litres of milk daily and 600 kilogrammes of meat per cattle is feasible.

She said under the new strategy, the grazing land will be increased from the current 2.78 million to six million hectares.

President Samia however discouraged the famous nomadic animal husbandry, which she dismissed as environmental unfriendly and unbeneficial to the livestock keepers. "Under nomadic livestock keeping, neither the animal nor the herder gets fat," she quipped, quoting former President Jakaya Kikwete.

The president further said the government remains firm on maximal exploitation of the marine resources, reiterating the government's commitment to buy eight fishing vessels to facilitate deep sea fishing.

The government will also construct special ports for the fishing vessels as well as establish industries to process fish and other oceanic products.

And, to make the strategy a great success, President Samia said integration of the agriculture and industrial sectors were of paramount important.

By

THE
that
view
purp
ic ti
nati
eco

san
whi
sen
me
zar
to
net

str
cie
for
to
ac

w
to
er
n
ir
o

n

Viongozi wakuu wastaafu waki-fuatilia hotuba ya Rais Samia Suluhu Hassan, Bungeni jijini Dodoma jana.

... Kilimo, mifugo, uvuvi kupewa kipaumbele

Na Gwamaka Alippi, DODOMA

RAIS Samia amesema katika kipindi cha miaka mitano ijayo serikali yake itajikita katika kuinua na kuendeleza sekta za kilimo, mifugo na uvuvi. Akihutubia Bunge jijini Dodoma jana, alisema kutafanyika jitihada za kuongeza uzalishaji wa mbegu bora kwa wakulima, taasisi za kilimo kupewa mitaji ili ziweze kuzalisha mbegu bora. Serikali pia itatumia wataalamu wa ndani kuzalisha mbegu, kukuza utafiti, maofisa ugani, pamoja na kuuza mazao nje ya nchi.

Kadhalika, kukuza na kuendeleza sekta ya umwagiliaji kwa wakulima na kuanza kuchangia katika mfumo huo. Nguvu zaidi zitaelekezwa kutoka ajenzi wa vi-

henge na maghala ili kuzuia upotevu wa mazao. "Zaidi ya asilimia 65 ya Watanzania ni wakulima, lakini mchango katika pato la taifa ni asilimia 27 tu, bado inakabiliwa na matatizo mengi. Uzalishaji bado ni mdogo kwa mfano kwenye zao la mahindi badala ya kuzalisha tani nane kwa hekta sisi tunazalisha tani moja," alisema Rais Samia.

Alisema serikali itajielekeza katika kuimarisha Benki ya Maendeleo ya Kilimo ili iweze kutoa mikopo kwa wakulima. Pia bima ya kilimo itawekwa misingi imara.

MIFUGO

Rais Samia alisema katika miaka mitano ijayo serikali itajielekeza katika ufugaji wa kisasa, kuongeza mbegu bora, maeneo ya ufugaji kutoka hekta milioni mbili hadi

milioni sita, lengo kuu likiwa ni kupunguza ufugaji wa kuhamahama.

"Tuna mbinu ndogo za ufugaji, ng'ombe wetu wanatoa maziwa lita tatu kwa siku badala ya 20. Tunazalisha kilo 150 za nyama badala ya 500 hadi 600 kama walivyo wenzetu," alisema Rais Samia.

UVUVI

Katika kipindi cha miaka mitano ijayo, serikali itanunua meli mpya nane za uvuvi, zitakazofanya uvuvi katika bahari kuu. Kati ya meli hizo, nne zitakuwa Zanzibar na nne Tanzania Bara Rais Samia alisema kutajengwa bandari, vizimba vya uvuvi wa samaki, pamoja na viwanda vya kuchakata samaki.

MADINI

Serikali katika miaka mitano ijayo itajielekeza katika kusima-

mia sheria ya madini ya mwaka 2017, kuzuia utorohaji na kuvutia wawekezaji. Pia kutawekwa msukumo kwenye kusimamia masoko ya madini, viwanda kuwa na teknolojia bora, kuwaendeleza wachimbaji wadogo kwa kuwapa mikopo na elimu.

Kadhalika Shirika la Madini (STAMICO), lengo kuu ni kuhakikisha ifikapo mwaka 2025 sekta ya madini ichangie asilimia 10 katika pato la taifa.

Sekta ya madini mchango wake katika pato la taifa ni mdogo, mwaka 2015 ilichangia asilimia 3.4, mwaka 2019 ilichangia asilimia 5.2, mwaka 2015 makusanyo ilikuwa Sh. bilioni 168, mwaka 2020 ilikuwa Sh. bilioni 527," alisema Rais Samia.

makazi ya wananchi yamejengwa holela na hakuna maeneo yali-yotengwa kwa ajili ya shughuli za

Sambamba na hayo, alisema wameanzia kupima eneo la Iduda ambalo vimepatikana viwanja 528

"Vimeshakamilika na waki hapa tunatarajia kutoa tangazo la kuanza kuviuza rasmi. Vipo viwanja vya

(DCC), Kamati ya (RCC) na hatimaye wizarani.

Mkurugenzi wa Taasisi ya Utafiti wa Kilimo nchini (TARI), Kituo cha Uyole, jijini Mbeya, Dk. Tulole Bucheyeki (wa pili kushoto), aki-kabidhi mashine ya kisasa ya kup-igapiga maharage kwa Mwenyekiti wa kikundi cha wakulima wa maharage cha Upendo cha Wilayani Mbozi, mkoani Songwe, Daud Bukuku, iliyotolewa na kituo hicho kwa ushiriki-ano na Taasisi ya kimataifa ya mazao ya kitropiki ya CIAT, hivi karibuni.
PICHA: NEBART MSOKWA

TADB yapania kuwaendeleza wakulima, wafugaji na wavuvi

Na Nebart Msokwa, KYELA

UONGOZI wa Benki ya Maendeleo ya Kilimo Tanzania (TADB) umesema unakusudia kuwasaidia wakulima, wafugaji na wavuvi wa Wilaya ya Kyela kuongeza tija kwa kuviongezea mtaji vyama vya msingi vya ushirika.

Mkurugenzi Mtendaji wa TADB, Japhet Justine, aliyasema hayo juzi alipowaongoza wajumbe wa benki hiyo kutembelea wilaya hiyo kwa lengo la kuangalia fursa zilizoko na namna ya kuongeza tija kwenye shughuli hizo.

Alisema lengo lao ni kutaka kupata miradi mitatu itakayowawezesha vijana na wanawake ili benki hiyo iwasaidie kuboresha mnyororo wa thamani kwenye shughuli zao za uzalishaji.

"Tuko tayari kuwezesha mitaji

kwa vyama vya msingi ili vinunue mazao ya wakulima na kulipa kwa wakati na wakulima wawe wananu-faika kwa kuongeza uzalishaji na hata kufanya shughuli zingine za maendeleo," alisema Justine.

Alisema benki hiyo inalenga kuongeza tija katika zao la kakao ambalo lina thamani kubwa na uhitaji wake katika soko la dunia ni mkubwa na kwamba katika mwaka uliopita pamoja na tatizo la corona, wilaya kupitia vyama vya msingi 69, iliua zaidi ya tani 10,000.

Alisema taarifa walizo nazo ni kwamba wakulima wa waliuza kakao hiyo kwa zaidi ya Sh. bilioni 50 na kwamba ni ishara nzuri kwa maendeleo ya zao hilo huku akidai kuwa watasaidia kuongeza zaidi mauzo.

Tanzania, alisema huchangia asilimia 0.2 pekee ya kakao duniani na

kwamba kwa sasa kuna taarifa kuwa uzalishaji wa zao hilo nchini umeshuka.

Mkuu wa Wilaya hiyo, Claudia Kitta, alisema Kyela ina fursa kubwa katika kilimo cha kakao, zao ambalo karibu kila mwanachi amepanda miti ya zao hilo.

Alisema kwa sasa zao hilo linauzwa kwa njia ya mnada kupitia vyama vya ushirika lakini kuna matatizo ambayo yanaibuka kwenye soko la zao hilo ikiwamo madalali kuwanyonya wakulima kwa kununua mazao yao kwa bei ndogo.

Kitta alisema madalali hao ambao wanajulikana zaidi kwa jina la 'Njemke' huwa wanatumia mwanya wa ukosefu wa mitaji kwa wakulima na vyama vya ushirika kuingia mitaani na kununua mazao ya wakulima. "Hii inasababisha wakulima wengi kuuza kwa faida ndogo sana

kwa madalali ambao wao huenda kuuza kwa faida mara mbili zaidi, hii inakatisha tamaa wakulima," alisema Kitta.

Mkurugenzi Mtendaji wa Halmashauri ya Wilaya ya Kyela, Ezekiel Magehema, aliuambia ujumbe wa benki hiyo kuwa azma ya halmashauri si kutonufaika na kilimo pekee bali pamoja na sekta zingine ikiwamo uvuvi kutokana na uwapo wa Ziwa Nyasa.

Pamoja na kuzungumza na uongozi wa wilaya, mkurugenzi mtendaji wa TADB alitembelea Chama cha Msingi cha Mababu CCF, kilichoko wilayani hapa ambacho hujishughulisha na kukausha kakao.

Halmashauri ya wilaya ya Kyela ndiyo inayoongoza kwa uzalishaji wa zao la kakao katika Mkoa wa Mbeya ikifuatiwa na Rungwe na Busokelo.